Ч. 93 (13.638). Львів, пятниця 13. квітня 1934. Pocztowa upłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові арештування українців у СССР.

Довідуємося, що перед самим Великоднем переведи комуністи цілу низку арештувань між українськими діячами і зокрема між українською молоддю на Україні. Про ці арештування інформували самі більшовики через радіо. В радіовому комунікаті між іншим зазначували, що приступили до ліквідації петлюрівщини, націоналізму та контрреволюції, що ділали пляново та зорганізовано. Українські націоналісти були зорґанізовані системою пяток. Одну таку пятку ДПУ відкрило та всіх її членів арештувало. Великі арештування відбулися також у Кримі.

Перед сензаційним політичним процесом у Львові.

23-го цього місяця (а не 20-го, як невірно подали польські часописи) відбудеться перед судом присяжних у Львові розправа проти Степана Бервака, молодого селянина з села Бринці Бережані пов. Бібрка, який 23. березня застрілив „посерунка" поліції Тадея Врубля у Вибранівці. Предсідником трибуналу буде ще р. Мединський (іменований недавно суддею апеляц. суду у Львові), обвинувачуватиме прокуратор д-р Прахтель-Моравянський, боронитиме д-р Лев Ганкевич.

Подорож Еріо до СССР. і Ставіський.

Німецька преса принесла сензаційну вістку про те, що подорож Еріо до СРСР фінансував славний ошуканець Ставіський. Якщо це булаб правда, то п. Еріо був би сильно скомпромітований звязками зі Ставіським.

—o—

Атентат на румунського короля.

Заговірників арештовано.

ВІДЕНЬ, 12. 4. ПАТ. Букарештенська поліція викрила великий заговір на румунського короля Карла, його найближчу рідню і членів уряду. Атентат пляновано виконати першого дня Великодня висаджуючи у повітря катедру Доміка Балеса в Букарешті. Атентат приготовано на час торжественного богослуження, рахуючись, що в богослуженні візьме участь король з найближчою ріднею та всі міністри. Влада арештувала організаторів цього заговору враз з провідником полковником Прекуном. Полк. Прекун міркував, що по атентаті стане диктатором Румунії. Крім нього арештувала поліція ще десять вищих старшин, які з найменшими подробицями засували пляни атентату. Загалом арештували ок. 100 осіб.

За меншостевий договір для всіх членів Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 11. 4. ПАТ. Польська делеґація при Лізі Націй вручила вчора ґенеральному секретареві Ліґи письмо з домаганням від польського уряду, щоби черговий збір Ліґи розглянув договір меншин, який опісля обовязував би всіх членів Ліґи. Одночасно долучено текст резолюції, яку запроектувала Польща. Польський внесок вказано до такогож минулорічного внеску підчас дискусії збору Ліґи над тією темою, яка не дала тоді конкретних вислідів. Звіт шестичленної комісії, реасумуючи висліди минулорічної дискусії, потверджує, що багато делеґацій погоджувалось, щоби нарешті закінчити дискусію над тією темою і не відкладати без глибшої причини до чергових сходин збору.

—o—

НІМЕЧЧИНА НЕ БУДЕ ПЛАТИТИ ДОВГІВ.

БЕРЛІН, ПАТ. На вчорашнім засіданні комісії німецьких вірителів у Базилеї відчитали лист президента німецького державного банку Шахта, в якому згадується, що Німеччина хвилево не платитиме своїх трансферових довгів, бо девізи геть вичерпалися на закупно сирівців за кордоном. Представники Німеччини покищо ще засідають у комісії.

Зловили атентатчика на експрес в Австрії?

ВІДЕНЬ, 11. 4. ПАТ. Дирекція австрійських залізниць сповістила, що причиною катастрофи експресу біля Офтерінґ було вірвання шин на лінії кільканацяти метрів. Комунікат пригадує, що біля тієї стації вже двічі доконано атентату на поїзди, а саме в осені 1932 р. і з весною 1933 р. Оба ці атентати не заподіяли шкоди завдяки обережности залізничих службовиків. Тоді арештували атентатчика Бавмґартнера, якого суд засудив на довголітню тюрму. Тепер арештувала поліція його сина, як підозрілого у виконанні атентату та одночасно визначила нагороду за викриття дійсного справника 5.000 шилінґів.

—o—

Шуцбундисти їдуть до більшовиків.

Як повідомляють з Праги, провідник австрійського Шуцбунду, д-р Юлій Дойч, що втік до Чехословаччини, звернувся до совітського посла в Празі за дозволом на виїзд 400 шуцбундівців до Совітів. Вони перебувають переважно в таборі в Брні. Совітська влада віднеслася до справи прихильно і в найближчому часі шуцбундисти виїдуть до більшовиків. Робляться вже приготування до тієї подорожі.

—o—

На залізниці більше стріляли ніж їздили.

Управитель сх.-китайської залізниці Рудий подає в річному звіті сх.-китайської залізниці статистику замахів на сх.-китайську залізницю. В 11 випадках висадили поїзди зі шин, озброєних нападів виконали 38, намагалися висадити зі шин поїзди 39 разів, 19 разів підложили вогонь а 197 разів напали бандити на службовців залізниці та їх ограбили. При тому згинуло 60 службовців, 99 було ранених, а 400 осіб схопили. На комунікацію шкідливо впливала світова криза, повінь і конкуренція інших залізниць та річної пароплавби.

10 проц. додаток до емеритур.

ВАРШАВА, 12. 4. ПАТ. Вчора радила рада міністрів під проводом премієра Бильчевича над законопроектом про додатки для державних емеритів і професійних військових. Цей законопроект появиться уже на днях у формі декрету президента. Декрет дає змогу державним службовцям, які по 1. лютого ц. р. були в чинній службі, набути право придбати повні права емеритури, яка є різниця між обчисленням на основі нового закону з 28. жовтня 1933 р. і забезпеченням, яке придбали би собі, покинувши службу 1. лютого ц. р. Крім того декрет признає 10 прц. додаток до основного виміру емеритури як рівноважник до виплачуваного дотепер мешканевого додатку емеритам і військовим. Рада міністрів приняла також розпорядок про зміну меж декількох повітів у трьох галицьких воєвідствах.

—o—

Японський експорт.

Прага, квітень 1934.

Японська експанзія, про яку тепер так багато говориться й пишеться і з якою звязується не одна комбінація в теперішній загально-політичній ситуації, не лежить виключно в можливости воєнного конфлікту між Японією й СРСР, що може легко стати іскрою для нової світової пожежі, але ще і в т. зв. японському дампінґу. При нинішньому тяжкому світовому господарському положенні, при загальній стаґнації промислу й торговлі, при загальному величезному безробітті, японський дампінґ викликує більше занепокоєння, ніж загроза війни.

Сильніший напір японської конкуренції зачула світова торговля вже перед роком. Від цього часу сила цього напору так зросла, що нині японські товари витискають зі світового ринку европейські й американські вироби і своїми низькими цінами виключають всяку можливість конкуренції з ними.

Від самого початку японський дампінґ слідно було лише на азійських ринках. Нині він щораз то більше поширюється вже і до Америки і до Африки і до Европи. Словом японський товар втискається до цілого світа. Ще недавно можна було читати, що — Японія довезла до Голяндії сорок тисяч тон водопровідних рур, а до Анґлії велику кількість сорочок, які продається там по 60 сотиків за штуку. Особливо сильно втискаються японські товари до Туреччини, Персії, Єгипту і до африканських кольоній. В якому темпі зростає сюди довіз японських товарів видно найкраще з того, що у 1925 р. заплачено в суезькому каналі мита за японські товари 3.500 фунтів, а 1932 вже 14.000 фунтів. У бельгійському Конґо продають японські товари аж на 40 прц. дешевше, ніж бельгійські.

Особливо сильний є натиск японського дампінґу на Південну Америку. В 1933 р. довезла Японія до Півд. Америки три рази більше товару, ніж 1932 р. Японія взагалі дивиться на Південну Америку як на пригожий обєкт для своєї кольонізації. До південно-американських держав виемігрувало у 1932 р. біля сто тисяч японців. Японський уряд склав навіть окремий комітет, що має випрацювати плян опанування Південної Америки для японської торговлі і для японської еміґрації чи пак кольонізації. Деякі країни Південної та Середущої Америки Японія опанувала вже в цілости. Що воно так є, зрозуміємо легко, коли візьмемо під увагу, що нпр. у Чіле продається одна японська жарівка за 20 гр. Так само дешево довозить Японія сало, олівці, гребені, забавки, ґузики, папір та всякі текстилії. Правда, все це є товар гірший, ніж европейський, але нині, в добі загального зубожіння, його кожний радо купує.

Ще покищо найменше відчувається японський дампінґ у самій Европі, хоч факт, що на останніх липських торгах майже одну третину всіх експонатів давали японські експонати і вістка про те, що у Відні буде основане бюро пропаґанди японських товарів, ясно показують куди в найближчому майбутньому спрямується напір японського дампінґу.

Японський дампінґ не є однаково сильний у всіх родах товарів. Найгостріший є він у бавовняних і шовкових виробах, в електротехніці, в ґумовому та тапіровому промислі, в хемікаліях і дроґах та в рибних консервах. Японські офіціяльні джерела подають, що в місяці лютому ц. р. зріс експорт бавовняних виробів у порівнанні з місяцем січнем на 22 мільйони ярдів. Вивіз штучного шовку зріс в останньому році на цілих 50 прц. У 1929 р. вироблено в Японії 13 мільйонів ярдів штучного шовку, а 1932 р. вже 84 мільйони.

Останніми днями пролетіла в часописах вістка, що Японія буде в найближчому часі вивозити теж складові частини для американських авт. Як японський дампінґ впливає на розріст японського промислу взагалі, видно найкраще з таких порівнань: 1914 р. було в Японії лише 31.717 фабричних підприємств, 1929 р. ще лиш 43.949, а вже в 1933 р. понад 70.000.

Деж лежить причина того надзвичайного розмаху Японії? Причин цих є аж пять: 1) упадок вартости японської валюти; 2) соціяльний дампінґ; 3) сильна раціоналізація у виробництві; 4) промислова і торговельна шпіонажа і 5) підтримка японського уряду для свого промислу. Японська валюта виказує нині на дві третині меншу вартість, ніж мала ще донедавна і ця знижка її вартости йде ще далі.

Японський робітник працює десять годин денно, а його платня за робучий день не є більша від платні пересічного европейського робітника за робочу годину.

Японія перевела в останніх часах далекосяглу раціоналізацію у виробництві й транспорті і вона щодалі, то більше зростає й поширюється разом зі зростом електрифікації країни. Статистика з 1931 р. подає лише міліон шістьсот тисяч промислового робітництва, а з того більше ніж половина є жінок. Так нпр. у текстильному промислі 82.4 прц. всього робітництва творять жінки.

Найсильнішу базу для свого розмаху має японський промисл і торговля та японський дампінґ у допомові з боку японського уряду, а допомога ця є дійсно всебічна. Японський уряд головно підтримує експорт. Вкажемо тут лише на деякі сторінки цеї допомоги: уряд реституує на податках 10 прц. вартости експортового товару; 70 прц. вартости експортових замовлень на нових ринках збуту покриває сама держава під титулом евентуальної втрати; держава субвенціонує банки з метою дешевшого дисконту експортних векслів; а далі держава дає великі субвенції промисловим експортовим товариствам і транспортовим морським товариствам. Останніми часами почав теж японський уряд субвенціонувати висилку торговельних місій за чужину та оплачувати чужих торговельних і промислових експертів, а теж звільняти від доходового податку деякі експортові фірми.

Всі ті обставини доводять до того, що Японія має щораз то більші можливости збільшувати свій експорт, не дивлячись на те, що його вартість є куди менша від його кількости. Так нпр. в останніх місяцях вивезла Японія до Німеччини товарів в ціні майже на половину меншій, але зате у кількости на четвертину більшій. Це значить, що Японія знизила ціни своїх товарів більше ніж на 60 прц.

Світова торговля занепокоєна. Жовта небезпека — кажуть — вже є тут. Найвищий час з нею боротися. Але як? Є всякі думки в цій справі, аж до пляну вирішення цього питання в загально-міждержавному розмірі включно. Чи це щось помогло би, треба сумніватися, тим більше, що є держави, які не мають найменшої причини ставитися ворожо до дешевого імпорту японських товарів, бодай до деяких із них.

М. Н.

З лемківських дивоглядів.

Війти збирають підписи. — Делеґація у Льво ві. — Вогнище православя у ліському повіті.

В ліському повіті діються нечувані речі. З одного боку йде акція за поширення юрисдикції нової Апост. Адміністратури, себто ніби піддтримування католицького місіонерства, з другого — завзята кампанія за православям, а одно і друге роблять — ті самі люди!! І так ми є свідками, як деякі многонадійні війти нагло заметушились у березні ц. р. вганяючи по селах за підписами поміж темним населенням. Ці підписи підтверджують опісля **громадськими печатками,** отже надають їм урядовий характер і наборзі відсилають до староства в Ліську, а звідтіля ті папері йдуть до нунція у Варшаві і до Апостольської Столиці. У тих заявах кажеться про потребу поширення границь новоотвореної Адміністратури. Річ у тім, що під юрисдикцію нового апостольського візитатора не прилучено трьох деканатів на просторі ліського повіту, а саме: лупківського, балигородського і ліського.

Війти збирають підписи від темних і несвідомих справи селян під заяви, щоби саме ті три деканати також влучити до нової лемківської гр.-кат. Апост. Адміністратури. Цікаво, яким чином прийшла їм така думка. Про це отверто говорить говірливий війт з Лупкова Дмитро Лукачик, один із найревніших збірщиків отих підписів. А саме, 24. березня ц. р. в селі Смільнику заявив він тамошньому війтові Михайлові Мацейкові без обиняків, що підписи між доокoличними війтами та селянами доручив йому збирати один його відомий зверхник погрожуючи одночасно наслідками на випадок непослуху. І дійсно підписи на таке прохання зібрав Д. Лукачик — крім Лупкова — ще в селах Зубенське, Воля Міґова, Манів і Бальниця.

З тією самою метою явилася у львівського воєводи в дні 27. березня ц. р. делеґація селян з Лупкова під проводом Петра Ґонци. Вислід авдієнції нам ще невідомий.

Зате відома ще одна — дуже прозаїчна — причина тої цілої акції. Оце в лупківськім деканаті находяться богаті ліси, власність перемиської капітули. Селян страшать, що вони будуть змушені на нового епископа платити гроші, а ось — мовляв — з лупківських лісів можна би те нове епископство дуже добре звінувати. Характеристичний причинок, яка деморалізація іде довкола справи новостворен... Делеґатури.

Однак, як ми згадали на самому вступі, найцікавіше тут те, що звеличники католицького місіонерства на Лемківщині (кобі лише не під кермою перемиської капітули!) є одночасно пропаґаторами православя! І так, збираючи підписи між війтами і населенням під меморіял до Ап. Нунція і Риму, той сам війт Дмитро Лукачик славно і явно агітував, щоби селяни підписувались за **„православним“ епископом!** Але на тому ще не кінець. Одночасно зі згаданою акцією підготовляється зручно в ліському повіті два нові вогнища **православя,** щоби ними покористуватись на випадок відмовного рішення — поширити юрисдикцію апостольського візитатора на згадані три деканати. Такими вогнищами православя мають стати села Гі... і Лупків, де при кінці минулого року померли щойно тамошні парохи, оба завзяті і активні москвофіли. Зрештою про бандитський ... на о. М. Плахту, хвилевого завідателя в Гі... ми вже писали (гл. „Діло“ ч. 67 з 14 березня ц. р.). Зате в Лупкові покищо кипить, бо москвофільська акція синів покійного о. Грибa не вгаває. За почином його синів російський еміґрант Мусік Козакевич зорганізував мішаний хор, з яким виспівує в церкві після богослуження у **московській вимові,** а саме: „Господі памілуй“, „Тебе Господі“, „Верую во єдінаво Боґа“, „Боґородіцу“, „попеченіє“ і т. д. І хоча новий о. завідатель заборонив їм співати московським напівом, то проте диригент Козакевич і хористи далі виспівують на свій лад, ширючи згіршення між вірними.

І ті самі делеґати, які їздили до Ліська і Львова, як ревні прихильники Ап. Делеґатури, одночасно отверто заявляють себе прихильниками православя, — підготовленого до речі довголітньою працею тамошніх покійних парохів-москвофілів. Ці події кидають яскраве світло на вартість арґументів, начеб-то „україінізація“ в гр.-кат. церкві була головною причиною поширення православя на Лемківщині.

(і—і)

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. КВІТНЯ 1934.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ.

Астрономія в старині.*)

Початки пізнання неба сягають стародавніх віків преісторії. Тяжко сьогодні усталити цей мент часу, коли наші предки освідомили собі свої духові сили і зачали їх прикладати до пізнання світу. Не легко нам збагнути, коли зачали вони стежити за рухами зоряного неба. Коли тільки людина дійшла у своїй еволюції до такого ступня досконалости, що вуміла відріжнити своє власне „я“ від предметів і явищ довколишнього світу, стрінулася доразу з безліччю явищ дивних і таємних. Мусіла поборювати могутні сили природи, яких не могла опанувати, бо їх ще не вислідила і не зрозуміла. Бачила на небі сяйва й їх рухи, та не могла дійти до їх суті, ані дошукатися їх звязку зі своїм власним істнуванням. Отже кожний могутній прояв природи вважала за божище, тому жах, подив і покірні благання були її єдиною реакцією на хуртовини, громи й затьми, а в мольбах подяки славила животворне сонце і кожне добродійне явище землі і неба.

Тисячі років минули, заки люди крім почувань змогли протиставити природі також свою думку, заки зачали явища розсліджувати і виясновати. Не легко було пізнати самим оком правильність рухів небесних тіл, навчитися передбачувати затьміння і відріжняти планети від сталих звізд. Отже був це великий крок у розвитку культури духа, коли доцільна обсервація неба дала початок астрономії.

На розлогих долинах сходу, на врожайнім ґрунті, зрошуванім темними водами широких рік і їх виливів, у зоряних ночах тихих і погідних зродилася наша наука. Єгиптяни над Нілем, вавилонці над Евфратом і Тигром, гиндуси над Ґанґом і китайці над Янґтсекіянґом уже перед кількома тисячами літ найшли такі сприятливі обставини побуту і тільки вільного часу, — тої першої умовини розвитку кожної культури, — що могли відірватися від повсякденних клопотів і потреб війни і ловів, і занятися обсервацією явищ ближчої й дальшої природи і з глибоким захопленням подивляти їх взаємини, звязок і правильну конечність.

У кожного з тих народів була окрема каста жерців, які плекали справи релігійного культу, але займалися також такими речами, що належать сьогодні до ділянки суддів, лікарів, мистців і вчених. Вони це вперше лучили явища неба з долею людини і обумовляли її життєві успіхи від розкладу планети у хвилини її народин. Астрольоґічні гороскопи були першою спонукою пильної обсервації неба і утревалювання в письмі її вислідів.

Лічба і поділ часу були другим товчком досліду змін зоряного неба. На приказ жерців і за їх плянами будували первісні астрономічні прилади й обсерваторії, яких опис находимо у сучасних і пізніших хроніках. Вони це навчили людство початків числення й мірення і оперли астрономічні поміри на точних законах математики.

Коли люди навчилися числити кількість днів, що минають між однаковими станами сонця й фазами місяця, приняли первісно у Вавилонії, що рік тревае 360, а місяць 30 днів. Це стало причиною поділу повного кута на 360°, якого не могли провалити реформаторські прямування французької революції і якого і сьогодні вживаємо. У часах Гомера й Гезіода приймали в Греції у році 6 місяців по 30 і 6 по 29 днів, так, що рік мав тільки 354 дні. Дальші поміри й обчислення доводили до щораз докладнішого пізнання часу обігу сонця і змін фаз місяця. Треба тут згадати про рахубу „Октоетеріс“ і про цикль Метона оповіщений на олімпійських ігрищах 432 р. Єгипетський рік, що мав спочатку також 360 днів, зачинався більш-менш з початком виливу Нілю, коли звізда Сірій сходила разом зі сонцем. Одначе скоро запримітили, що це рік за короткий, отже по давньому повірю бог Тот виграв у карти в богині Ізиди 5 днів і подарував їх людям для доповнення року. Пізніше заведено період „Сотіс“, в якому рік мав 365¼ дня і це стало основою юлійського календаря заведеного в Римі Цезаром у 46 році. Та лічба, що устанoвляла переступний рік що чотири роки перетривала аж до часу папи Григорія XIII, який у 1582 році скасував переступний рік що сто літ, з виїмком соток подільних на 400 і цей календар до нині обовязує.

Вже вавилонці знали період „Сарос“, що тривав 18 років і 11 днів, в якому повторювалися всі затьми сонця й місяця і на основі вавилонських записок міг Талес передбачити затьми сонця в 585 році. Як давніх часів сягають обсервації й реєстрації затьм, видно з давнього китайського літопису, де читаємо, що в 2... році повісили на шибениці двох астрономів Хі і Хо за те, що з причини пянства не оповістили прилюдно майбутньої затьми сонця.

(Продовження буде)

*) Реферат виголошений на ширших сходинах Астрономічного гуртка при Т-ві ім. Петра Могили.

По дорозі до ліквідації.

Припинення діяльности філії „Просвіти" в Збаражі. — Припинення діяльности Кружка „Рідної Школи". — Загрова для Народніх Домів.

Збаражське Староство в останніх двох тижнях припинило в діяльности збаражську філію „Просвіти" і читальні „Просвіти" в Збаражі, в Терпилівці, в Клебанівці, в Добромірці, дві читальні в селі і на Кінці, в Гущанках, і в Дедьовах з тої причини, що державна поліція, переводячи якнайдокладнішу ревізію в бібліотеках, заквестіонувала і забрала зі собою як сконфісковані такі книжки: Король Данило, Молода Україна Франка ч. 40 і 57 На вічну память Героям, Наша школа в ярмі, Шевченкова Криниця, На трівогу, До Слави, Кобзарі Шевченка, Календарі „Червоної Калини" з ріжних літ, Колесси „Укр. Нар. Думи", Історію України Аркаса, Між молотом а ковалом, На ріках Вавилонських, Просвітні Листки, Січові Стрільці, Як Москва нищила Україну, Боротьба за волю, Чорна Рада Куліша, Мала Історія України Крипякевича, Гетьман Петро Дорошенко, Дзвіночок ч. 1, Максим Залізняк, Як жив український нарід, Гайдамаччина, Картки „Відродження", Просвітний Реферат, Оповідання Кащенка, Під Корсунем, Княжий город Галич, Великий день, Мапа Українських Земель. Свою постанову Староство мотивує тим, що Товариство, маючи у бібліотеці низку книжок, недозволених наслідком свого змісту до публичного вжитку, зійшло на дорогу по[illegible].

Всі повищі товариства внесли відклики до Воєвідського Уряду і одні покликалися на те, що упорядкували свої бібліотеки та висортували й усунули сконфісковані книжки на основі виказу, виготовленого згідно з оголошеннями в Моніторі Польськім, а які читальні такого спису у себе не мали, покликувалися у відкликах на те, що не знали про конфіскати тих книжок.

Оказується конечність негайного виготовлення додаткового спису сконфіскованих книжок і розіслання його по читальнях та оголошення в пресі із закликом, щоби всі публичні бібліотеки належито свої книжки впорядкували.

Крім повищих читалень збаражське Староство припинило в діяльности дві читальні в Кобилі, то є в селі і Кутенську, в Красносільцях, в Іванчанах і в Березовиці Малій за те, що приймали дітей у шкільному віці в члени читальні. Формального приняття і вписания в члени дітвори не було, бо виділи ніде не відбули в тій справі формального засідання, а тільки по деяких читальнях діти нижче 14 літ позичали діточі книжки, а по деяких тільки позголошувалися діти в члени, але виділи не вспіли ще перепровадити формальностей як провірення віку і засягнення дозволу батьків або опікунів на приняття.

Проти повищої постанови Староства повносили читальні також відклики до Воєвідського Уряду.

Виділових і голов повищих читалень покарало Староство гривнами від 150 до 300 золотих або карою арешту по 14 або 7 днів.

У Збаражі припинено також діяльність Повітового Кружка „Рідної Школи" за те, що в бібліотеці знайшла поліція книжку „Син України".

Вкінці в тих місцевостях, де читальні або кооперативи мають власні доми і то навіть такі, що були збудовані і взяті до ужитку ще перед 1928 р. (Черниховці), зажадало Староство, щоби власники виказалися дозволом Воєвідського Уряду на уживковання для публичних цілей будинку Народнього Дому, бо в противнім випадку буде застосований примус в арт. 48. розпор. про примусове поступовання в адміністрації з 22. 3. 1928 р. Дн. зак. ч. 36 поз. 342. Державна поліція по думці повищої постанови Староства заборонила читальням сходини і взагалі якунебудь діяльність, а тільки крамниці кооператив покищо ще торгують.

Накази Староства із загрозою кари до 100 зол. дістали „Український Дім" у Збаражі, і Народні Доми у Пеньківцях, у Копиляках, Черниховцях, Терпилівці, Скориках, Лубянках Нижчих і мабуть в інших місцевостях, але досі не зголосилися.

„Назадництво" й „опортунізм" Союзу Українок.

I.

У попередніх статтях, в яких ми обговорювали становище частини преси до Українського Жіночого Конгресу, ми старалися доказати, наскільки неоправдана є недовірчивість і неприхильність до нього деяких кол нашого громадянства та чому неприємливі для українського зорганізованого жіноцтва тези католицької „Мети". (Гляди „Діло" чч. 88 і 89 з 4. і 5. квітня ц. р. статті п. з. „Шум довкола Жіночого Конгресу" та „Загальнонаціональні чи конфесійні установи?"). Сьогодні розглянемо закиди, поставлені Жіночому Конгресові соціялістами-радикалами та націоналістами.

Радикальний „Громадський Голос" відмавляє права львівському жіночому проводові скликати Український Жіночий Конгрес тому, що на його думку організаторки Конгресу не мають нічого спільного з піонеркою українського жіночого руху, Наталією Кобринською, з якої іменем і діяльністю звязаний цей ювилейний Конгрес („Громадський Голос" ч. 6. з 17. ... ц. р. стаття п. з. „Проти лукавства").

Полишаючи на боці тон названої статті та прослідкуючи льояльно і безпристрасно хід її думок, можна в цей спосіб зясувати становище радикалів: Наталія Кобринська була соціялісткою, львівський жіночий провід „репрезентує буржуазну назадницьку ідеольогію", отже коли він звеличує память Кобринської конгресом — то це з його боку лукавство.

Ніхто з кругів зорганізованого жіноцтва не перечив ніколи, що Н. Кобринська була під впливом гуртка Драгоманів-Франко-Павлик. Одначе з другого боку годі твердити, як це робить „Громадський Голос", що Кобринська була „послідовною, активною соціялісткою", бо була соціялісткою в марксівському розумінні. Але не це є суттєве для нашої справи. Рішаючим у даному випадку є те, що **Кобринська перейшла до української історії не як піонірка соціялізму, а як піонірка жіночого руху** і як таку шанує її українське зорганізоване жіноцтво. Хібаж перше жіноче товариство, основане Кобринською 1884 р. в Станиславові під назвою „Товариство руських женщин", мало щонебудь спільного з соціялістичною ідеольогією, хіба що гуртувало жінок соціялісток? І колиб навіть справді Кобринська була „послідовною активною соціялісткою", то чи це відбирало би право цілому українському жіноцтву віддавати пошану її памяті? Чи невідомо „Громадському Голосові", що деякі думки, ідеї, вартости, які для сучасного покоління мають часто характер однобічности, навіть скрайности, — згодом обєктивізуються та стають власністю загалу? А так само творці ідей, яких за їхнього життя підтримує тільки гурт їх однодумців чи співробітників, опісля стають загально-національною (часто навіть загально-людською) цінністю. Хібаж не став власністю загалу українського громадянства та цінністю цілого Народу Іван Франко (на якого покликується названа стаття, називаючи Кобринську його співробітницею)?

Неоспоримим фактом є, що Кобринська репрезентує в нас ідею жіночого руху, а не ідею соціялізму. І тому дивовижним є закид „Громадського Голосу", що львівський провід українського жіноцтва не має до неї права. Можна ріжно ставитися до Союзу Українок, але годі хіба заперечити, що він є спадкоємцем ідей Кобринської та що він репрезентує сьогодні український жіночий рух, підготовлюючи українську жінку до її великих завдань.

II.

З приводу Жіночого Конгресу появилася також низка статтей на жіночі теми в націоналістичній пресі, а саме у „Вістях" і в „Студентському Шляху". („Український Жіночий Конгрес. Черговий фаерверок опортуністичного табору". „Вісті" ч. 8 з 15. березня ц. р. „З боку опортуністичної режісерії". „Вісті" ч. 10 з 29. березня ц. р. — „Роля жінки в життю нації", „Вісті" ч. 11 з 5. квітня ц. р. — „На актуальні жіночі теми", „Студентський Шлях" ч. 3—4 за березень-квітень 1934). З великим зацікавленням і з великою увагою ми прислухувалися все і прислухуємося до кожного голосу з кругів молоді (зокрема жіночої) тому, що надіялися почути звідси якісь нові думки про ролю української жінки в громадському житті. Можна було сподіватися, що націоналістичний табор вкаже жіночій організації і Жіночому Конгресові новий зміст або бодай нові методи праці, що в нього є передумана програма на цю незвичайно важну справу, якою для майбутности Нації є рівень свідомости і громадської активности жіноцтва.

З великим жалем треба ствердити, що всі дотеперішні голоси націоналістичної преси на жіночі теми свідчать про щось зовсім протилежне. В них не тільки не можна найти ніяких нових думок, ніякої програми, але вони грішать також неімовірним, просто непристойним незнанням навіть найбільше примітивних відомостей про те, чим був і чим є жіночий рух у світі і в нас.

Памятаємо ще минулорічні статті, які появилися були в „Нашому Кличі" та в „Студентському Шляху", де як програмку праці для „нового світу", для „піонірок нового життя" подавалося такі справи, як діточі садки, уживання рідної мови і переводження в життя гасла „свій до свого", отже речі, які українське зорганізоване жіноцтво робить від пятьдесяти літ. Одначе повторяти старі гасла, коли вони добрі і корисні та подавати їх за буцім власний винахід і нові ідеї — це ще не великий гріх і нікому шкоди заподіяти не може. Далеко гірше, коли під плащиком нових ідей перещіплюється на український ґрунт таке розуміння завдань жінки, яке **є чуже нашому національному характерові та противне національному інтересові.** А до цього договорилися „Вісті" в останньому числі (з 5. квітня ц. р.).

Одначе розглянмо наперед мотиви, які спонукали „Вісті" заняти неґативне становище до Українського Жіночого Конґресу. Виловити подані у названих статтях закиди та передати їх у сяк-так упорядкованій і льогічній формі річ нелегка. При найкращій волі годі вхопити споміж туманних фраз провідну думку статтей та зорієнтуватися між їх суперечними тезами.

Головний арґумент „Вістей" проти У. Ж. Конґресу є той, що він є „режісерією опортуністичного табору", бо провід Союзу Українок та організаторки Конґресу це опортуністки.

Коли не помиляємося, то ґрупа, яку репрезентують „Вісті", не відмовляється від співпраці в рямцях ріжних наших національних установ, які — так само як Союз Українок — є в руках „опортуністів". Коли не помиляємося, то ця ґрупа в останніх часах бореться навіть за впливи на терені національних установ. Чомуж вона заняла інше становище до Союзу Українок і до Жіночого Конґресу? Чому вона не має цеї амбіції, щоби на терені жіночої організації виявити свою силу, зазначити свою позицію, вказати напрямні — а може навіть постаратися відсунути „опортуністки" та захопити керму організації у свої руки?

Становища „Вістей" не можна зрозуміти інакше, як тільки, що воно є признанням власної слабости націоналістичного табору на жіночому відтинку. Українське націоналістичне жіноцтво, в якого імені „Вісті" говорять, не візьме участи в Жіночому Конґресі тому, що його на жаль ще нема, що воно ще не є чинником з оформленим націоналістичним світоглядом та громадським виробленням. Тут мститься на націоналістах їх постійне легковаження жіноцтва та вживання його у власній організації тільки до підрядних функцій.

Коли ми задержалися при закиді „опортунізму", то додаймо ще, що „Вісті" не можуть навести ніодного факту, ніодного прикладу з діяльности Союзу Українок на доказ правди свого твердження. Такий „доказ" находимо зате в „Студентському Шляху", який ставить ось який реторичний запит: „Якжеж можемо ми з нашим наставленням активістичного світогляду працювати побіч наших „матерей" в рямцях їх організованого життя, коли вони не відважуються хочби скромним святом віддати пошану у роковини геройської смерти памяті свого активного члена?"

На цей запит хай мені буде вільно відповісти також запитом. Чому авторка названої статті „не відважилася" згадати прізвища жінки, про яку в цитованому уступі говорить? Чому мусіла рахуватися з такою „дрібничкою", як пресова цензура? І чому в такому разі вона не може зрозуміти, що жінки, які стоять на чолі Союзу Українок, які мають почуття відповідальности за національну установу та дорожать нею як великою цінністю, мусять рахуватися з такими „дрібничками", як закон про стоваришення. Тим більше, що консеквенції у формі закриття товариства далеко більше болючі, ніж конфіската статті.

Мілена Рудницька.



Англійський журналіст про голод на Радянській Україні.

У льондонському тижневику „Ансерс“ (Відповіді) з 24. лютого 1934. англійський журналіст Гевітінґ Віліямс передає свої враження з недавнього побуту на Рад. Україні. Ось що він пише про голод:

„За останніх 12 місяців в европейській країні міліони людей померли з голоду. Це й нині вмирають вони як мухи. І вмирають у найбагатшому хліборобському краю, без огляду на живе, найкращі, як каже офіціяльний комунікат від 50 літ.

Скрізь казали мені: „Тепер іще страшніше, як було у 1921 р.“ А я знав, що голод у 1921 р. забрав приблизно 5 міліонів жертв.

Я не оповідаю тільки про те, що чув. Коли я міг, то покидав клясичну дорогу, якою водять чужинців і бачив на власні очі людей, що дослівно гинули з голоду на вулиці.

„Трупи на вулиці! Я не міг вірити. Нарешті звернувся я до одної жінки і вона відповіла мені: „Діти пробували востаннє вийти на вулицю, щоб найти кусок хліба, але були такі виснажені, що падали“.

Найстрашніше враження лишали мені діти. Бачив я у Харкові хлопчину худощавого, як кістяк, як лежав посередині дороги, байдужий на небезпеку. Другий хлопчина сидів на смітнику і вибирував шкаралущі з яєць.

Дітиська цілими бандами бігають по місті і шукають прожитку, вмираючи як дикі звірята. Тоді, як не ставало харчів на селах, багато селян приходило до міст з дітьми і залишало їх там, сподіваючись, що може там їх хто нагодує.

— Скільки міліонів жертв забрав голод на Радянській Україні? Не маю сміливости відповісти на це. Статистика не каже про це нічого. Офіціяльно в Совітах ніхто не вмирає з голоду. Лікарям, державним урядовцям, не вільно стверджувати, що хтось умер від голоду. Вони мусять записувати „ослаблене серце“ або „знесилення“.

Заборонили свято 1. травня.

Болгарський міністр внутрішніх справ заборонив усякі травневі свята в усій Болгарії. Всіх, яких приловлять на агітації за святкуванням 1. травня судитимуть на основі закону про охорону держави.

Радять не їхати на гроби.

Японська влада повідомила китайську владу, що цісар Пуї приїде до Китаю відвідати гроби своїх предків і зажадала охорони для Пуї. Рівночасно зазначила, що робить китайську владу відповідальною за безпеку Пуї. Китайська влада відповіла, що дасть усім китайським державним урядам приказ негайно арештувати Пуї, коли переступив китайський кордон. Китайська влада мотивує розпорядок тим, що Пуї згідно з китайським законом є китайським горожанином і що допустився супроти Китаю державної зради. Щоби не прийшло до дальших політичних заворушень, домагається китайська влада, щоби цісареві Пуї в його власному інтересі японський уряд відрадив їхати до Китаю.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла“.

В обороні доброго українського імени.

Наклепи Шварцбарта і відповідь на них в американській пресі

Убивник отамана Петлюри Шолом Шварцбарт поїхав до Америки і там виступає як національний жидівський герой. Він заявляє, що виступав як месник своїх земляків тому, що Петлюра організував жидівські погроми. У шікаґівському деннику „Сандей Таймс“ з 21. січня ц. р. помістив він інтервю, в якому оповідав історії про страхіття погромів. Між іншим читаємо там, що за 1919 і 1920 рік Петлюра казав вирізати 300.000 (!) жидів і що якби Шварцбарт мав у житті ще раз таку нагоду, то знову повторив би свій учинок.

На цю довгу статтю з фотографіями, у тім самім деннику дав основну відповідь д-р Г. Скеґар із Шікаґо. Він видрукував відозви Петлюри зі серпня 1919. у справі погромів і навів авторитетні голоси самих жидів, д-ра Арнольда Марголіна, дипльоматичного представника УНР. у Льондоні і відомого англійського письменника Ізраеля Цангвілля. Вони стверджують рішуче, що Петлюра боровся з погромами і був щирим приятелем жидів, доказом чого є прихильне відношення жидівських діячів до його уряду.

Затонула скеля з людьми.

У Норвегії, недалеко міста Алесунда, на фйорді Та наслідком сильного припливу моря впала в море скельна стіна та з нею 39 людей. Всі загинули. Опісля хвилі, вдаряючи тричі затопили сушу на просторі 700 м., залили два села, завалили 6 домів і затопили дальших 17 людей.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 35

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Економічно-адміністраційна служба. — Справа поборів.

Одна з найтрудніших сторін у військовости — це грошева господарка, т. зв. економічно-адміністраційна служба. В цій справі існує ціла низка службових книжок, повних приписів, розпорядків і т. д. Надто є утворений цілий урядничо-військовий апарат, який має виключно на оці ту сторону військової служби. Приписи ті в дечім відмінні від мирних, але коли хто їх не знає, або не мав нагоди бодай трохи у тім напрямі познайомитись, той блукатиме у тім лябіринті приписів про порції, належитости і т. п. Надто сама війна ввела зараз зміни, а змінені відносини потребували нових постанов, приписів і т. д. Коли я хотів під цим оглядом поінформуватися, то не находив серед добровольців відповідних компетентних сил. Мусів іти з тим до завідчої комісії 35 п. стр. (Verwaltungskommision). А й тут не могли мені дати відповідних інформацій, лише радили звернутись до військ. команди з проханням виснити справу оплат, належитостей, харчування і т. д.

Як я зазначив вище, серед добровольців не було нікого такого, що вмів би з військового деяке знання військової економічно-адміністраційної служби. Вже в самих титулах і назвах, яких уживали у стрілецтві, показувалося нерозуміння справи. Всіх тих, які мали до діла з рахунками, називано у нас „інтендантами“. І так був інтендантом і д. Індишевський, який ще може найбільше заслужив собі на ту назву, інтендантом був і провіянтовий і рахунковий старшина, таким був кожний рахунковий підстаршина. Правда, що після трьох літ війни вже з тою назвою не стрічаємося, але вона ще довго покутувала в устах добровольців і в стрілецьких актах. Я пішов зараз до полк. Молліка, щоби зарадив лихові і постарався про відкомендерування до добровольців фахової рахункової сили, не тільки тому, щоби не поробити непотрібних видатків, як радше тому, щоби добровольців не вкорочувати у тім, що їм належиться. Зі страху перед тим, щоб у чім не переступити приписів, не давали у нас добровольцям усього того, що було в дійсности вільно дати. Напевно можна сказати, що військовий скарб ощадив на нас грубі тисячі.

Вже другої днини після моєї інтервенції повідомив мене полк. Моллік, що моє прохання буде корисно полагоднене. Але тільки на обіцянці покінчилось. Під цим оглядом не дала нам військовість ніякої помочі, хоч в осуді нашої господарки ставила до нас такі самі вимоги, як там, де находилися фахові сили. Одначе покищо, як довго легіон був разом, не відчували ми дуже браку фахових сил; але пізніше це було незвичайно прикре у своїх наслідках і давало досить приводу до всяких неприємностей, трудів, непотрібної праці, замішання то-що.

Ще з поживою не було великих трудно-щів. Дещо брали ми з військового магазину, дещо давав нам від одного доставця сам курінь 35 п. кр. об., записуючи рівночасно доставлений матеріял як гроші, а інше купували ми або на селі, або в Мукачеві. Так само ясна була справа платні (Lönung und Feldzulage) для мужви. Ясне було також те, що старшинам, звільненим з війська, належаться далі їх побори, які побиралиб вони, якби дальше служили при війську. Зате зовсім невиснена була справа поборів легіонових старшин, які не були військовими офіцерами і лише в легіоні їх такими заіменували. В цій справі ніхто не міг дати мені ніяких вияснень, де я не звертався. Але коли справа ставала пекучою і треба було конечно до неї поставитись ясно, я дістав з львівської військової команди акт, який мав нормувати справу належитостей легіонових офіцерів. На основі Mltkmdo—Lemgerg. — Landwergruppe L. F. Nr. 3470 з 30. серпня 1914 р. побори стрілецьких стоваришень основуються на розпорядках про стоваришення, покликані на час війни до активної служби. Організація їх така: Коли число мужви такого стоваришення не переступає 50 душ, то командантом такого відділу є підофіцер, вище пятьдесяти — офіцер четар, вище сотки — сотник і двох четарів, вище 150 — сотник і трьох четарів, при числі 200 — сотник і чотирьох четарів, а як вище 200 — повстає курінь. Більшої тактичної одиниці над курінь нема. Як бачимо, то ті постанови, менш-більш згідні з тим, що говорив п. Моллік, незгідні з постановами проекту, який ми подали до затвердження, бо в проекті була мова про полковника і підполковника. Оплати мужви такі самі, як при війську. Опла

По широкому світі.

— Християнсько-суспільна партія в Австрії має бути з днем 1. травня ц. р. розвязана.

— Два більшовицькі літаки з рятункової валоги „Челюскіна" розбились біля рога Анадір. Летуни врятувалися від смерти.

— Мін. Барту приняв на конференції німецького амбасадора в Парижі, з яким обговорив французько-німецькі взаємини.

— Премієр Думерг відбув нараду з французьким амбасадором Лярошем у Варшаві і Понсетом з Берліна.

— У Москві помер головний інжинір і заступник директора більшовицького летунського промислу Макаровський.

— Мадярські легітимісти влаштували жалібну академію з приводу 14-ої річниці смерти Карла. З того приводу дійшло до сутичок між студентами і легітимістами. Поліція привернула лад, арештуючи 4 особи.

— Банкир Інсул відізджає до Смирни, де на кораблі Ексільон виїде до Зл. Держав.

— Провідник болгарської народно-соціялістичної партії Кріста Кунчев приїхав до Мінхен, і заявив, що його партія начислює 10.000 членів. Члени носять теж брунатні однострої, як гітлерівці.

Еміграційні справи.

В СПРАВІ ЕМІҐРАНТІВ ДО ЗЛ. ДЕРЖАВ П. А.

Емігранти, котрі стараються за виїзд до своїх свояків до Злучених Держав Північної Америки, а мають карти вступу з назначенням, коли мають явитися в американськім консуляті, повинні безумовно порозумітися зі свояками в Америці, щоби провірити, чи запорука, висказуюча маєтковий стан, переслана вже до консуляту у Варшаві. Варшавський консулят не дасть ніякому емігрантові візи без докладного провірення, який є стан ощадностей взязаючої особи та скільки виносить її дохід чи місячний заробіток. Інакше до Варшави нема емігрантові що їхати. Вже краще зголоситись до Еміграційного Дому (Львів Вишневецьких 4), щоби написати подання до Американського консуляту за нову карту вступу.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ.

Бразилійська влада змінила спосіб видавання і засвідчування візвань на приїзд до Бразилії кревних або знайомих. Візвання до Бразилії, виставлені після 15. лютого, мусять бути завізовані „Департаменто Національ де Повоаменто", або його експозитурою, бо в противному випадку емігрант не могтиме висісти в Бразилії, хоча буде мати завізований пашпорт.

...ти старшин такі, як найстаршої підофіцерської рангі, а надто, коли вони находяться в службі, то належиться їм денний додаток (Taggeld), і саме для четаря 4 корони, для сотника 6 к., для курінного 10 кор. денно. Цей денний додаток відпадає тоді, коли який офіцер не є в службі. Назви офіцерських степенів не відповідали зовсім військовим, а були лише: Zugs-Kompagnie i Batalions-kommandant.

Що ті постанови не відповідали відносинам, у це ніхто не вдавався. УСС. не були ніякими стоваришенням, але були військом; всеж таки впродовж вересня та жовтня отся постанова становила основу при виплаті військових платень для старшин з тим, що кожний із старшин виясняв її по своєму. Щоби відтак не вертатись до тієї справи, вкажу тільки на те, що лише четарі та деякі сотники, які не були військовими старшинами, вдоволялися зразу денним додатком. Одначе деякі з військових старшин поясняли справу так, що їм належать їх побори справжні, а надто як денний додаток 6 к. або 10 к., відповідно до того, яку мав команду. А не бракло і таких випадків, де, крім належної оплати, побирав старшина і попутний додаток, звязаний з веденням вищої команди, а крім того й денний додаток, приписаний для старшин стрілецьких стоваришень. З того виходило, що побирав потрійну платню. Що внаслідок того рахункове зіставлення було дуже трудно зробити, що звязки з поодинокими складаючими рахунки були неможливі, що все треба було якось поконувати, — ясне і зрозуміле.

(Далі буде.)

З природи й техніки.

ОСВІТЛЕННЯ ЛЕТУНСЬКИХ ШЛЯХІВ І ЛЕТОВИЩ.

Сьогодні майже не вживають світляних знаків для визначення летунських шляхів. Їх виперли модерні прилади, поміщені на покладі літака; вони призначені для „сліпих" летів, себто летів, що не вимагають безпосередньої орієнтації у терені. Крім цього летун може кожної хвилини дізнатися при помочі радія, чи летить у бажанім напрямі.

Світляних знаків уживають нині переважно на летовищах і на тих місцях шляху, де літакам загрожує небезпека. Тому істнує міжнародня умова, що всілякі перешкоди, як проводи високої електричної напруги, антенові вежі тощо мусять бути зазначені на шляху червоним світлом. Довжина хвилі цього світла устійнена умовою на 6100 Онгштремів.

Кожне летовище мусить мати своє характеристичне освітлення. Ліхтарня летовища мусить бути так уладжена, щоб летун міг зараз розпізнати, над яким летовищем находиться. Площа летовища обмежена згідно з міжнародніми умовами помаранчевими світлами (довжина хвилі 5960 Онґштремів). Напрям найліпшого причалу мусить бути зазначений на летовищі зеленими світлами (довжина хвилі 5100 Онґштремів).

ІСТОРІЯ КОМПАСУ.

З інтерпретації грецьких і латинських текстів виходить, що компас був відомий уже у старинним Єгипті, а саме у колах учених (жерців). Пізніше став він професійною тайною моряків і гірників. Відомости про нього датуються від часу, коли людина стала перероблювати залізні руди. Цікавий факт, що перші народи, які знали про прикладення магнетної стрілки (себто китайці, праґермани і мешканці середземноморських країв) виводилися з пустинно-степової низини Турану (між Каспійським морем і горами Тіяншан та Паміром).

Записки стверджують, що у Китаю вміли користуватись магнетною стрілкою вже з початком 11. віку, у середній Европі з кінцем 12. віку, хоч деякі дослідники приймають, що в Европі компас був відомий ще вчаснїше і то незалежно від Китаю.

ІТАЛІЯ ВІДВЕРТАЄТЬСЯ ВІД ВУГІЛЛЯ.

Ще 1926 р. Італія спровадила до себе 15 мільйонів тон вугілля, а вже 1932 р. ввіз вугілля рівнявся тільки 8,2 міліонам тон. Причиною цього є не тільки кріза, але також і перереорґанізація італійської комунікації.

А саме за 4 роки 60 відсотків усієї кількости комунікаційних засобів Італії має електрифікуватись. Електричного струму достарчать італійські гідроелектрівні. При помочі державних допомог розбудували крім цього сітку особових автобусів так, що довжина їх ліній рівна сьогодні 80 тисяч кільометрів. Потрібну до цього ропу побирає Італія у Радянщині, Румунії та Альбанії.

Так само при будові кораблів уряд впливає на корабельні підприємства, щоб вони не будували більше парових кораблів, опалюваних вугіллям, а лиш моторові кораблі. Тепер 62 відсотки італійської пасажирської фльоти це вже моторові кораблі. Коли річ у торговельній фльоті, то італійський уряд задумує допомогти при будові нових 100 кораблів, якщо вони будуть моторовими кораблями.

МАЙБУТНЄ КАМЧАТКИ.

Донедавна вважали Камчатку, півострів на Далекому Сибірі, поверхні 270 тис. квадратових кільометрів, пущею без більшого господарського значіння. Усього населення було там приблизно 9.000 душ, розміщених у кільканацяти селах. Одначе в останніх роках образ Камчатки зовсім змінився. А саме Камчатка належить так само, як північна частина европейської Радянщини та Сибіру, до найбагатших у дерево областей світа. Внаслідок вирубу лісів та збільшеної ловлі риб населення Камчатки збільшилось до 40 тисяч. Головне місто Петропавловськ, що мало у 1914 р. тільки 400 мешканців, має їх нині 1.000 і стало визначною пристанню, куди улітку збирається рибацька фльота та куди правильно заїзджають парові кораблі з Владивостока. На основі ґеольоґічних дослідів відкрили на Камчатці поклади заліза, міди, вугілля, золота і ропи. У 1933 р. вивезли з Камчатки 700 тисяч шестистінних метрів дерева. Ця кількість булаб більша, колиб засоби транспорту були ще вигідніші. Сотні японських рибалок причалюють до Камчатки і виловлюють рибу здовж більших рік та морського побережжа. За рибу вторгували 1928 р. 5 і пів міліона карбованців, а вже 1932 р. 552 міліонів карбованців. У 1932 р. зловлено 197 тисяч сотнарів риб, які дали працю 15 підприємствам.

БИРДОВА ЕКСПЕДИЦІЯ ДО ПІВДЕННОГО БІҐУНА.

З початком південного літа 1933-34 р. вибралися до південного біґуна 2 експедиції, а саме: 5. грудня 1933 вибрався з міста Дунедін (на півдні острова Нової Зеляндії) американський летун Лінкольн Ельфорт у товаристві норвежця Рівера Лярзена та відомого з невдалої подорожі підводним човном до Північного Полярного Моря австралійського летуна Вількінса. Зате американський адмірал Р. Евелін Бирд, що перший перелетів понад оба біґуни, вибрався 11. жовтня м. р. з Бостону. Бирд має крім літака (літак цей недавно мав катастрофу і не надається вже до вжитку) ще 150 псів (їх провідником є капітан Іяніс Тейльор) на кораблі „Яків Рупперт". Бирд дістався до старого табору з 1929 р. „Мала Америка", де свого часу мусів залишити літак та інші засоби. Завданням обох експедицій є розслідити побережжа та сушу між морем Росса і морем Веддля. Досі не знати ще, чи між цими морями нема часом морського проливу.

А. Л.

НОВИНКИ

— **Інститут чистоти у Львові.** При Бернардинській площі ч. 2. у Львові відкрила фірма Шіхт-Левер А. С. Варшава в середу 11. ц. м. інститут чистоти, де безплатно подаватимуть вістки як прати ріжні тканини зі шовку, вовни, біле та кольорове біля і т. п. Інститут відчинений щодня від 9. години рано до 7. вечором. Крім цього що понеділка відбуватимуться в год. 7. вечором відчити на цю тему. Ініціятива фірми Шіхт-Левер заслугує на повну увагу, бо великий досвід цеї фірми вказує, що відносно прання всякого рода тканин неодного можна буде у неї навчитись.

— **Пасхальна Драма в Городку.** На численні домагання провінціонального громадянства відбудеться пополудневе представлення Пасхальної Драми в Томину неділю 15. квітня ц. р. в год. 4. попол. в салі Т-ва „Поміч" в Городку. З огляду на високий рівень і актуальність цієї вистави, побажана була би присутність і львівського громадянства тим більше, що є догідні залізничі полученя. Поїзд відходить зі Львова 14.20, а вертає з Городка 21.20.

— **„Українська Жорж Занд: любов у житті Марка Вовчка".** На цю тему виголосить відчит п. Павло Зайцев, колишній видавець і головний редактор найкращого українського історичного журналу „Наше Минуле" в Київі, відомий діяч і вчений, тепер асистент варш. університету. Відчит відбудеться заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, 14. квітня ц. р. у 18 год. в салі Української Бесіди у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії виграні впали на такі числа: 15.000 зол. на ч. 1161, 32836, 88178, 162744. 10.000 зол. на ч. 23511, 48440, 123434, 137243, 138000. 10.000 зол. на ч. 163744. 5.000 зол. на ч. 46731, 80000, 4481, 142714. 5.000 зол. на ч. 19746, 67690. 2.000 зол. на ч. 2880, 34808, 27500, 80739, 98325, 135461, 139611, 149612, 151809. 2.000 зол. на ч. 75048, 39399, 124946, 157731, 160439, 168416. 1.000 зол. на ч. 26288, 33036. 1.000 зол. на ч. 16248, 6804, 95552, 59360, 91517, 76236, 90747, 104211, 136157, 157531. 500 зол. на ч. 118622, 154848, 53748, 25195, 167579, 10759, 11986, 139191, 16157, 52210, 166291, 167345, 55135, 59533, 77562, 72858, 95241, 99306, 142635, 102661, 116723, 146832, 150293, 165675. 500 зол. на ч. 36407, 11529, 14511, 60534, 32336, 61483, 36721, 44134, 57778, 54058, 68490, 63450, 60794, 78576, 77787, 82040, 110012, 104401, 117437, 121614, 137301, 168976, 163124, 81618,

Димісія міністра війни в Японії.

ТОКІО, 12. 4. ПАТ. Міністер війни Гаяші подався до димісії. Його димісія була великою несподіванкою для політичних кол Японії. Димісію спричинив засуд брата міністра війни, віцепрезидента міста Токіо на 10 місяців вязниці за співучасть у надужиттях деяких товариств у Токіо. Премієр Саіто звернувся з проханням до міністра Гаяші, щоби відкликав свою димісію.

ВРЯТУВАЛИ 33 ОСОБИ.

МОСКВА, 12. 4. ПАТ. Летуни Каманін, Молоков і Слепнев врятували дотепер 33 особи зпоміж розбитків корабля „Челюскіна". Недужому проф. Шмідтові приказав Куйбишев покинути кригу і переїхати літаком на Аляску.

Більшовицький бенкет.

ВАШИНГТОН, 11. 4. ПАТ. Вчора відбулось з великою помпою відкриття більшовицької амбасади. На відкриття прибуло понад 800 осіб з політичних, мистецьких і наукових кругів. Між присутніми був також польський амбасадор Патек. Бенкет, який влаштував більшовицький амбасадор Трояновський, був величавий.

—o—

Бомба в дирекції поліції.

ЗАГРЕБ, 12. 4. ПАТ. Нині в год. 8. зранці вибухла бомба в дирекції поліції в Загребі. Вибух не спричинив матеріяльних шкід ні не потягнув жертв у людях.

688, 133044. 400 зол. на ч. 1206. 3639, 9243, 37105, 42941, 44314, 45583, 51399, 52883, 58454, 62773, 64758, 67233, 74400, 85972. 98897, 104010; 105981, 109104, 119741, 137336, 139825, 141999, 143280, 143605, 147392, 147926, 150458, 161616, 162642, 162860, 168076. 400 зол. на ч. 75819, 73762, 76535, 80164, 83032, 98538, 11256, 118362, 136554, 139955, 152274, 157067, 166686.

— **Шевченківська панахида в Рівному.** Сталося чудо. У рівенському соборі, де неподільно й беззастережно панувало москвофільство, зайшла нечувана досі зміна. Катехит, щоправда у катакомбі, відправляв цілий тиждень для учеників української гімназії по українськи. Враження було величезне. Старі люди, що по тридцять років не сповідалися, пішли до сповіди й били поклони. Старі міщани зі сльозами в очах виходили з церкви. Вони перший раз в житті вповні зрозуміли Службу Божу. А в неділю, 25. березня пролунала вперше українська панахида в самому соборі. Співали по українськи протоерей, двох батюшок та двох діяконів. Співав гімназійний хор. Не хотілося вірити: чи вжеж? чи правда? Сам протоерей говорив: Ми українці! Невже совість наших малоросів починає ворушитися? Православне священство терпить злидні. Але чи не його це вина, що воно відштовхнуло своїм московством вірних від себе? Коби це були перші ластівки справжньої весни, справжнього відродження наших ненаших священиків! — **Рівенчанин.**

— **Чемність Мусолінія.** Недавно вийшла в нас книжка М. Островерхи про диктатора Італії п. з. „Мусоліні, Людина й Чин". Один примірник своєї книжки вислав автор Мусолінієві з відповідною дедикацією. На днях дістав М. Островерха письмо з італійської амбасади в Варшаві, ось якого змісту: Королівська Амбасада Італії. Ч. 706. Варшава, 20. березня 1934. XII. Поважаний Пане! Його Ексцеленція Голова італійського Уряду одержав примірник „Мусоліні, Людина й Чин", який Ви Йому були ласкаві переслати в доказ пошани. Оцінивши почування, які Ви виявили в цікавій праці, Його Ексцеленція Мусоліні поручив мені висловити Вам Його подяку. Виконуючи це поручення, користаю з нагоди й пересилаю Вам, Поважаний Пане, вияви мого поважання до Вас. Бастіяніні, амбасадор.

— **Наслідки надмірного обтяження.** Обезпеченева влада обчислила, що залеглости складок у всіх заведеннях обезпечень умових службовців дійшли з днем 1. січня ц. р. у відділі самого тільки пенсійного обезпечення до 63 міліонів 260 тисяч зол. Найбільший зріст залеглостей виказав ЗУПУ у Варшаві, бо 63 проц. загалу залеглостей. Друге місце заняло заведення у Львові. Найбільше залягають підприємства торговельні і дрібних працедавців, як вільні професії, приватні школи, політичні, суспільні організації і т. п. Обезпеченева влада переконана, що значна частина тих залеглостей зовсім нестягальна. Висновок: громадянство є занадто обтяжене.

З фільмового світа.

ПЕРЕД УХВАЛЕННЯМ ФІЛЬМОВОГО ЗАКОНУ.

Для кінематографії настала тепер нова доба інтенсивної праці над запевненням фільмі належного місця не тільки серед світа фільмовців, але також серед найширших мас у цілому світі. Фільма стала насущним кормом для міліонів і під духовим і під матеріяльним оглядом. Ба, навіть преса, що досі легковажила вартість і доцільність фільми, змінила вкінці своє неприхильне наставлення до неї і нині вже найповажніші часописи завели в себе фільмові додатки або сторінки. А тепер уже стоїмо на шляху, який веде до щоразто більшого зацікавлення кінематографією. Згодом стали на сторінках найбільших часописів появлятись наперед петітові згадки про фільми, що росли скоро у поважні статті, бо фільмовий промисл став м. і. економічною проблемою, не менше важною від інших економічних ділянок.

Фільмова продукція — це колективна установа, що залежить від широких кругів, у руках яких вона лежить, та ще ширших мас, що нею цікавляться. Оця велика залежність одних від других проявилася у формі великого фільмового кодексу, що його недавно проголосив уряд Рузвельта для фільмового промислу. У Польщі працюють теж над проектом фільмового закону. Однак зацікавлення тою справою серед політичних, господарських та економічних чинників таке мале, що майже зовсім не чути якихсь міродатних голосів на цю незвичайно важну тему. Проект закону передбачує в головному зарисі брати під увагу міжнародні, торговельні і політичні обставини. По обговоренні того проекту на цілій низці господарських конференцій перейде він ще мабуть кілька змін, заки його сойм остаточно проголосить. Він перейшов уже наради сойму і недавно сенат ухвалив його без ніяких застережень. Це буде т. зв. рямковий закон, в якого межах рада міністрів видаватиме окремі зарядження. Слід вкінці згадати про те, що деякі фільмові круги взагалі заявляються проти фільмового закону, щоби відсунути державу від впливу й опіки над фільмовою продукцією.

СПІВАКИ НА ЕКРАНІ.

Поява звукової фільми на екранах світа потягнула за собою ще одну новину: у фільмових песах стали виступати світової слави співаки, яким за царювання німої фільми й не снилося про якунебудь фільмову карієру. Вправді **Моріс Шевальє** ще перед появою звукови[...] ступав у кількох німих фільмах, але без успіху. Щойно справжню дорогу до фільмової кар[...] отворила йому звукова фільма „Співак Пар[...]жа", яка, щоправда, не дуже вдалася, зате „Парада кохання" дала змогу Морісові засяяти на фільмовому овиді. З того часу він перейшов до „Парамавнту", який накрутив із ним кілька фільмових оперетон, що з більшим або меншим успіхом проходили по екранах усіх країв. В останніх роках його слава щораз бліднне, бо Морісові виступи вже помітно переїлися.

Другим з черги співаком екрану став Ал **Джолсон**, свого часу кабаретовий [...]. Скромний співак з Бродвею став несподівано джерелом моральних та фінансових успіхів, коли зважити, що брати Варнер, завдяки двом його фільмам, поставили підвалини під [...] кінозвукового мистецтва. Головно відомий усім „Співочий блазень" — другий з черги [...]ковик, — який робив по всіх містах непра[...] подібну касу.

З того часу стали появлятися інші співаки-солісти, які грали у фільмах з більшим чи меншим успіхом, але часто були позбавлені мистецтва або інших прикмет, без яких фільма стає витвором всього іншого, тільки не мистецтва, стає т. зв. шмірою. До них треба в першу чергу зачислити **Льоренса Тібета**, що ніяк не вдався виробництву „Метро-Ґольдвин-Меєр", бо хоч він, щоправда, добрий співак („Лісовий кар гір"), та зате зовнішній вигляд зовсім дискваліфікує його до фільми. Годі також захоплюватися **Яном Кепурою**, що на естраді справді захоплює авдиторію, але на екрані виходить манекіном, без найменших ознак мистецької гри, акторського укладу та без інтерпретації змісту песи.

З найновіших співаків, які не тільки не обезвартнюють фільми, але навпаки: підносять її високу клясу, слід згадати барітона **Денніса Кінга**, що задебютував у великій кольоровій фільмі „Парамавнту" п. н. „Король прошаків", а недавно пригадався в опереті „М. Ґ. М." п. н. „Фра Діявольо" („Чортів брат"). Австрійська фільма п. н. „Пригода на Лідо" дала нам нагоду почути прегарний теноровий голос віденського оперового співака **Альфреда Пікавера**. У „Фоксі" працює еспанець **Хозе Мохіка**, улюбимець европейських жінок, якому найкраще в екзотичних фільмах.

Евген Ткачук.

— **Іменування в судівництві.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що вже на днях іменує президент 14 апеляційних суддів і двох віцепрезидентів апеляційного суду у Львові, одного президента і сімох віцепрезидентів окружних судів і деяку кількість окружних суддів до окружних судів у Львові, Перемишлі, Самборі і Чорткові.

— **Безробітних тяки викидатимуть з помешкань.** На інтервенцію управи т-ва охорони льокаторів у начальника городського суду у Львові начальник сповістив, що з помешкань 1- і 2-кімнатних не усуватимуть лише тих безробітних, які зголосилися безробітними вже давніше в державнім бюрі посередництва праці. Зате мешканева мораторія не обійме інших безробітних. І до хвилини оголошення законної мораторії, коморники усуватимуть усіх безробітних, які мають уже правосильні ексмісійні вироки.

— **Зі залізниці.** Аг. Всхуд повідомляє, що касують на шляху Львів-Краків поспішний поїзд, який відходить зі Львова в год. 23.58 (приїзд до Кракова 5.50) і поїзд, що виїздить із Кракова 0.54 (приїзд до Львова 6.20). На місце тих поїздів приспішать особові поїзди, а то: поїзд, який тепер відїздить із Кракова в год. 23.30 (приїзд до Львова 8.20) віdїде з Кракова в 0.15, приїде до Львова 6.55. Поїзд, що тепер відходить зі Львова (особ.) в 22.55 (приїзд Краків 6.40) відходитиме зі Львова в 22.50 та приїде до Кракова в 5.45. — Згідно з новим розкладом їзди поїзд із Лодзі до Львова приходитиме в 7.35 замість як досі 7.20.

— **Перед присудом у луцькім процесі.** Великий комуністичний процес у Луцьку вже на днях закінчиться. Оборонці вже виголосили промови, а тепер промовляють ще самі підсудні. Підсудному Павликові предсідник відобрав голос. Присуд оголосять мабуть уже в суботу.

— **„Маслосоюз" у Рівному.** „Маслосоюз" рік безуспішно старався отворити крамницю в Рівному. Щоби врешті не дати найменшої нагоди до закиду щодо „негигієнічної" домівки і т. п., „Маслосоюз" винайняв одну з найкращих домівок у місті. Але й оту домівку влада спечатала негайно після того, як дістала повідомлення про відкриття крамниці. Однак на сам польський Великдень органи влади зняли з домівки печатки і дозволили вести крамницю. В той спосіб Рівне матиме вироби „Маслосоюзу".

— **Лікар збожеволів.** В суспільній обезпечальні у Львові був занятий гінекольог, емеритований повітовий лікар з Поморя д-р Пав[...], що в останніх часах став проявляти ненормальність. У свому кавалерському мешканні при вул. Личаківській свистав, кричав, викидав крізь вікно булки, хліб і т. п. Остаточно покликано поліцію та пожежну сторожу, яка виломила двері і звязаного відставила до заведення для божевільних на Кульпаркові.

— **Львівська хроніка.** Організація львівських пекарів підвищила знову ціни хліба. — Арештовано Руд. Бача, урядовця львівського відділу ЗУПУ, який в характері ліквідатора чинш[...]вих належитостей спроневірив 16.000 зол. — При вул. Якова Стшеме відобрала собі життя, затроївшись світильним газом, 25-літня служниця Наталія Вовк, з жалю за нареченим, який згинув наслідком пригоди на залізниці.

— **Велика пожежа.** В Бурштині пов. Рогатин згоріло 17 господарств. Загальну шкоду обчисляють на 20.000 зол. Пожежа повстала наслідком необережности з вогнем в часі Великодних свят.

— **Крівавий Великдень.** В Немирові вбили Федько Дирдач, Петро Зазуля і Федько Копа[...]ко 22-літнього Івана Андрушка з Грушева на тлі особистих порахунків. — У Гушевичах, [...]децького повіту вбили Микола Язик та Іван Пасех Гаврила Василишина також на тлі особистих порахунків. — Знову в Добрій пов. [...]рославі Іван Леник застрілив з пімсти з кріса Івана Нагірного. Вбивника арештовано. В У[...] ельній переворського повіту Юзеф Мотовіло закрався через дах до хати Франціш[ка] Стемпака і поранив його важко сокирою. Причиною нападу були свари за жінку Мотовіла.

— **Краєва хроніка.** В Горбачах, пов. Львів 21-літній Михайло Романовський застрілив крізь вікно 18-літню Анну Лучків. Душогуба, що допустився злочину на любовному підкладі, арештували. — В Сколім скінчив самогубством [...]літній купець Армер Бергштайн, скочивши до глибокої ріки. Причиною були родинні незгоди. — В Хирові обікрали вломники склеп Гесі[...]ни. — В Хирові обікрали вломники

фірми, забравши товари вартости 5.000 зол. — На дорозі в Турині пов. Жовква знайшли обвішеного Федька Котанського, місцевого господаря. Близьких подробиць нема.

— **Любовна трагедія** розігралася в Новім Селі пов. Жовква. 19-літній Іван Гривнак залюбився в 22-літній Ользі Головко, яка не хотіла вийти за нього замуж. Дня 9. ц. м. Гривнак впав до її хати і пробив її ножем в груди та плечі. Опісля пробив себе девять разів у черево, наслідком чого помер. Ранену дівчину відвезли до шпиталю у Львові.

— **Жінки побили секвестратора.** До села Уховецьк під Ковлем прийшов секвестратор скарбового уряду, щоби фантувати за залеглі податки. Однак його обступила велика юрба жінок і так його побила, що мусів утікати зі села. Поліція арештувала сім проводирок.

— **Лев на вулицях міста.** До Луцька приїхав з Варшави цирк, що між иншим показував тресуваного льва. Минулої суботи, коли присмирник перепроваджував льва залізним коридором на арену, він нагло завернувся і втік заднім виходом із цирку. Серед публики настав переполох і багато людей поховалося по сусідних домах. Тимчасом лев пішов спокійно вулицями на міську луку. Тут сховався на короткий час серед шуварів, бо недалеко виполошила його звідси озброєна поліція. На вид свого присмирника лев пішов спокійно назад до цирку і дався замкнути до залізної клітки.

— **Штекер бє по лиці.** У Варшаві закінчились по кільканадцяти днях дужання змагунів. Першу нагороду, золотий пояс, здобув польський змагун Штекер. На закінчення дужань Штекер вибив по лиці німецького змагуна фон Бльомберга в хвилині, коли цей простягнув Штекерові руку, прохаючи вибачити за необачний удар у голову.

— **Різні вістки.** В Парижі застрілив старець з Антверпії свого зятя з мести за свою доньку, яку перед 8 роками вбив зять на судовій салі. — Зятеву в Тальгайм у Саксонії застрілив Сіберт Курт свою наречену враз з її двома товаришками за те, що ці намовили наречену, аби вона покинула його. — На подвір'ї вязниці в Е-ан-Провансі страчено на гільотині французького адвоката Сарета, засудженого на кару смерти за подвійне душогубство. — Збіжева біржа в Шікаґо домагається від уряду Злучених Держав знижки мита на польське жито. — В Данії почує 40.000 робітників беконярень страйком на випадок не поладнання конфлікту. — 12.712 католицьких місіонарів працює в цілому світі. Число катехитів і місійних робітників сягає до 73815 осіб. Найширшу місійну працю розвинула Франція. — Пожежа знищила до тла дві великі фабрики взуття і богато будинків у голляндськім містечку Вальвійк. Пожежу спричинили діти, забавляючись сірниками.

— **Новий вибуховий матеріял.** У звязку з великою шпигунською аферою, викритою у Франції, паризька поліція найшла в мешканні шпіона Райха серед записок складові частини нового вибухового матеріялу, якого вибухова сила перевищує в кількадесятеро вибухову силу знаних досі матеріялів. Показалося, що цей вибуховий матеріял винайшов після кільканадцятьлітної праці німецький громадянин, хемік, який працює в малій лябораторії в Ґенкенбаху у Шварцвальді. Одна европейська держава старалася набути винахід того хеміка, однак він відмовився переговорювати. Зате винахід найшовся в руках шпигунської шайки.

— **Міжнародний евхаристичний конґрес у Буенос Айрес** відбудеться в днях від 10. до 14. жовтня ц. р. як 32-ий з черги. З метою підготовлення конґресу покликав архиепископ у Буенос Айрес до життя спеціяльний комітет.

— **Величава статуя Ісуса Христа.** На памятку 1900-их роковин смерти І. Христа в Швайцарії побудують на вершку гори Шателяр, яку давніше називали Мон-де-Лян статую на 23 стопи. У підніжжя статуї побудують каплицю.

— **Конґрес „Пакс Романа".** В Римі в папськім університеті Ґреґоріянум відбувається міжнародний конґрес при участи 900 делеґатів з усіх країн світу.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Великі роковини для Станиславова. Восені цього року минає 35 літ від основання в Станиславові „Рідної Школи". Українська свідома інтелігенція обмежувалася тоді лише до 15 членів, що разом творили касинове товариство „Руска Бесіда", а містились „кумнат" у фронтовій кімнаті польського Музичного Товариства. Серед тої громади перед вели три особи, а саме проф. унів. семінарії д-р М. Коцюба, гімн. проф. Андрій Шухевич і звиздат потаріяльний Лев Гузар. Була тоді у Станиславові (від 1873 року) філія „Просвіти". Третім народовецьким товариством, було тоді у Станиславові Т-во „Боян", котрого головою був Ромуальд Зарицький, а диригентом учитель Евген Якубович. Коли почалася в Станиславівщині акція за основанням державної „рускої" гімназії в Станиславові, станиславівські громадяни внесли до сойму петицію, однак та петиція остала без успіху. Так само без успіху остала петиція родичів на основання „рускої" паралельки при першій класі державної гімназії. Тоді то за почином патріотичного нашого учительства з повіту основано в Станиславові ще одно нове товариство, а саме „Руске педагогічне товариство". Перші загальні збори відбулися в 1899 р. у „Бесіді" при участи 40 членів, переважно учителів із повіту. Отворив збори п. Микола Мороз, пізніший управитель школи вправ у Львові. Проводив зборам проф. Андрій Шухевич. По поясненні статута почалась дискусія над програмою діяльности товариства, в якій секретар зборів студент прав Ю. Олесницький поставив два внесення, які стрінулись з однодушним признанням цілих зборів, а саме, щоби товариство поставило собі за завдання вивлачати основання української гімназії в Станиславові, а в тій ціли: 1) внесло відповідну петицію до сойму на руки нового станиславівського єпископа Андрея Шептицького; а 2) в ціли запевнення фреквенції для гімназії основало бурсу при товаристві для гімназійних учеників. — З початком шкільного року 1900-1 основано бурсу Педагогічного Товариства, що розвивалась гарно. Придбала вона каменицю на вулиці Пелеша, в котрій істнувала до війни. Підчас війни бурсу знищили, а каменицю продали. Який тиждень по згаданих загальних зборах здавала депутація звіт у Владики. Д-р Коцюба захоплено оповідав, як їх радо приняв молодий, поставний і розумний Владика. Вислухав прохання, приняв петицію і заявив, що всіх зусиль вжиє, бо українська державна гімназія в Станиславові справді необхідна. Треба згадати, що єпископ дотримав свого приречення. Як голова шкільної соймової комісії вніс він до неї петицію і враз з усіми українськими послами довів до того, що повстала українська державна гімназія в Станиславові. Швидко Владика навязав дуже тісні і сердечні звязки з українським громадянством Станиславова. На жаль для Станиславова не тревало це довго, бо лиш пів року був Андрій Шептицький єпископом у Станиславові. Дня 1. І. 1901 року виїхав він прощаний з загальним жалем, до Львова, щоби там працю свою віддати цілому нашому народові. Ось чому той рік для нас такий важний. Це 35-ті роковини від хвилини, коли теперішній Митрополит засідав на станиславівськім престолі як станиславівський єпископ; 35-ліття нашого кружка „Рідної Школи" і 35-ліття хвилини, в котрій почалась успішна праця за українську державну гімназію. Хайже ті роковини розбудять Станиславівщину до нового життя, хай спомини давнього будуть товчком для нового покоління до дальшої праці, а для кружка „Рідної Школи" зворотною точкою праці. — **Ю. Е. О.**

Святочний Шевченківський концерт у Станиславові. Концерт, який відбувся дня 1. квітня в салі „Сокола", стягнув широкі маси громадянства. У концерті взяли участь наші відомі музичні сили зі Львова, співачка пані Шмериковська-Приймова і паніст проф. Роман Савицький. Крім того на програму складалися: глибоко обдумана промова адв. д-ра Перегінця, мішані хори станиславівського „Бояна" виведені під умілою диригентурою пп. проф. І. Недільського й інж. М. Буковського і декламація п-і Марії Воробюк з Підпечар, віддана з великою безпосередністю. Твори Лисенка, Степового, Барвінського, Мусоргського, відспівані панею Шмериковською-Приймовою, дали нам знову нагоду любуватися її висококультурною інтерпретацією та милою краскою і надзвичайною гнучкістю голосу. Проф. Савицький захоплював публику своєю мистецькою грою, на яку складалися надзвичайно розвинена техніка, мягкий удар та глибоке відчуття творів. Завдяки його виступові мали ми можність почути Барвінського настрові прелюдії та бравуровий марш на лемківську тему, крім того Бетовена і Скарлятія. Пані Приймовій акомпанював проф. Савицький, а хорові п-на Т. Лепківна. — **О.**

ЗБОРІВЩИНА.

Дар „Просвіті". В грудні 1933 р. переведено в повіті збірку на дар „Просвіті". З виказу видрукованого в льокальнім часописі „Зборівські Вісти" довідуємося, що збірку переведено в 20-ох місцевостях (на 72 громади) і зібрано 215.62 зол. Багато перешкодило те, що староство жадало списмо всіх збірщиків.

Збірні громади. Вже оголошено поділ зборівського повіту на збірні громади. Розпорядок влади творить 7 збірних громад. Їх осідок має бути: 1) Зборів, 2) Залізці, 3) Поморяни, 4) Озірна, 5) Олїїв, 6) Богданівка, 7) Перепельники. Організацію переведено в той спосіб, що осідок збірних громад находиться в місцевости де запевнена польсько-жидівська більшість.

Вшанування памяти Шевченка. З нагоди 120-ліття народин Шевченка відбулися в читальні „Просвіти" в Серверах дня 11. III. 1934 святочні Шевченківські Сходини. Сходини були численні. Їх отворив голова читальні о. Бородайко і підчеркнув в своїм слові вагу памяти Т. Шевченка і його значіння для українського народу. Після того розказав д-р Годований про життя і твори Поета. З черги відбито голово з поясненнями деякі Шевченкові твори, як: „Сон (У всякого своя доля)", „Наймичка" і инші. Такі самі сходини відбулися дня 18. III. 1934 в читальні „Просвіти" в Яцківцях. Сходинами проводив і виголосив реферат о. Бородайко Евстахій. На сходинах було присутніх кількадесять членів.

Загальні збори Кружка „Сіль. Господаря". Дня 25. III. 1934 відбулися заг. збори Кружка „Сіль. Господаря" в Серверах. На збори прибув делегат філії „Сіль. Госп." інж. Голод і виголосив відповідний реферат. До нової управи вибрали збори: о. Бородайка як голову; як членів: Покору Семена, Івана Майбороду й инших. Тогож дня відбулися збори Кружка „Сіль. Господаря" в селі Яцківцях, де також виголосив реферат інж. Голод зі Зборова.

Паска для гуцулів. Громадяни Серверів і Яцковець рішили зложити добровільні датки на паску голодуючим гуцулам. Датки складають в місцевих кооперативах.

Загальні збори П. С. К. Дня 31. III. 1934. відбулися звичайні загальні збори Повітового Союзу Кооператив в Зборові при участі кількадесятьох делегатів союзних кооператив з повіту. Зборами проводив о. Юхнович з Плавчі Малої. Збори відбувалися в салі Кружка „Рідної Школи". Зі звідомлення Управи П. С. К. довідуємося, що П. С. К. обєднує 65 кооператив, котрі виказують власного майна 146.000 зол. (чужих фондів мають 58.381 зол.). Активи П. С. К. виказують суму 94.674.72 зол. Чистий зиск за 1933 р. 288.64 зол. Брутто зиск з рахунку товарів зол. 14.470.88 зол. Уділи союзних кооператив 36.812.85 зол., які становлять власний маєток П. С. К. Відношення власних фондів до чужих мається як 1:1.53 (37.376.68:57.298.04). Кошти адміністрації виносили 14.040.29 зол. так, що вони зужили весь заробіток на товарах. З більших адміністраційних видатків варто відмітити: побори службовиків 7.702 зол., чинш (П. С. К. поміщається у наймах) 1.302 зол., податки, Каса Хорих і Пенсійне Заведення 1.738 зол., друки 1.405.95 зол., уживання телефону 990.66 зол., часописи 76.90 зол. В містечку Залізці удержує П. С. К. свою філію, яка принесла за 1933 р. поважну страту 1.120.56 зол. Філія виказувала зиску на товарах і продуктах 2.186.36 зол., а кошти завідування філії виносили 3.306.86 зол. У згаданій філії видано на платні службовиків (5-ох) і їх суспільне обезпечення (Каса Хорих і Пенс. Заведення) суму 2.020 зол. і 90 сот. У страті не С. К. провадить деякі чужі фабрикати, хоч є вже доні філії в Залізцях. П. С. К. в Зборові старався наладнати збут безрік (беконів) в порозумінні з філією „Сіль. Госп.", але та акція (на жаль) не вдалася через місцеві перешкоди. Не наладнано також дотепер збуту збіжа, який то збут находиться на 100 проц. в руках жидівських купців. Були на зборах заміти, що П. С. К. провадить деякі чужі фабрикати, хоч є вже добрі вироби українських фабрик (світло!). Доволі рухливости проявляв організаційний відділ. В 1933 р. влаштовано 19 кооперативних анкет (з того 13 на селах), у справі приєднання членів зпосеред жіноцтва. В анкетах взяло участь 896 жінок, з котрих 294 вступило в члени кооператив. В році 1933 відбуто 56 люстрацій і 18 організаційних поїздок при передаванню крамниць. Впродовж року 1933 сконстатовано манко і вломи в 18-ох кооперативах. Особливо болючі були втрати кооператив наслідком вломів: 8 кооператив потерпіло страту в сумі 2.684.76 зол. Число членів у всіх (65-ох) кооперативах виносить 4.865 (+ 220 членів як в 1932 р.) на одну кооперативу пересічно 74 члени. З того видно, що тільки дуже незначний відсоток населення вдалося скооперувати. Сума торгів у всіх кооперативах виносить 631.986 зол., в порівнанні з попереднім роком о 17.933 зол. менше. На одну кооперативу припадає 9.732 зол. торгу річно. Торговельна карність кооператив: в кооперативних установах закуплено товарів на 257.958 зол., а в приватників на 116.351 зол. В ціли запізнання крамарів з головними засадами ведення крамниць влаштував П. С. К. дві анкети. Коли зважити, що кооперативні крамарі рекрутуються зі селянських хлопців, що не знають основних засад купецтва, то в майбутнім треба частіше влаштовувати такі крамарські курси. Кооперативний відділ: при співучасти П. С. К., „Сіль. Госп." і філії „Просвіти" влаштовано 3-місячний курс для сільської молоді. Організаційний відділ співпрацював тісно з філією „Сіль. Госп."; П. С. К. удержує повітового агронома. На зборах вибрано нову Надзірну Раду, до якої увійшло двох священиків: о. Юхнович і о. Левицький.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

З життя Т-ва „Просвіта" в Перемишлянщині. Дня 25. березня ц. р. відбувся Загальний Збір Філії Т-ва „Просвіта" в Перемишлянах. Раніш відбулися загальні збори в усіх читальнях району філії, на які вида філії в кожному випадку висилав свого відпоручника.

Звіт з діяльности здав в імені Виділу секретар філії п. м-р Р. Гутлевич і скарбник п. В. Любінець. Звіт заслугував на спеціяльну увагу, бо насвітлював стан цілої просвітньої організації в Перемишлянщині. Між іншим довідуємося, що філія Т-ва „Просвіта" в Перемишлянах обєднувала з кінцем 1933 року 48 читалень з перемишлянської судової округи та одну з глинянської, а то читальню в Лагодові. 25. березня ц. р. прибула ще одна новоосновзна читальня в Новосілці, а зате читальню в Мерищеві влада припинила в діяльності. Досі нема читальні у слідуючих місцевостях перемишлянської судової округи: Брикун, Копань, Майдан Лип. і Чупернось, а зате в селі Кореличі є аж три читальні, а в Подусільній — дві. Коли мова про якість читалень, то на жаль лише шість читалень проявляли свою діяльність в році 1933 в доброму ступені, а то читальня в Подусільній, Лагодові, Білім, Уневі, Подусові, Лонях, та ще може читальня в Дусанові. В „достаточному" ступені проявляли діяльність читальні в: Бачеві, Болотні, Боршеві, Глібовичах Сверських, Гулькові ад Кореличі, Дунаєві, Кореличах (часть I. та II) Коросні, Ладанцях, Тучному, Рівному ад Подусільна, Утіховичах та Ячичні. Інші читальні проявляли свою діяльність в недостаточному ступені, а напр. читальня в Плениковім є чисто „паперовою", а читальня у Сиворогах прокинулася до життя щойно по 1. І. ц. р. Для зрозуміння того стану треба здати собі справу, що з початком 1933 року аж 15 читалень було цілком чи майже цілком нечинними. За 1933 рік не тільки змаліло число нечинних читалень, але взагалі всі читальні виказують зворот до кращого. Багато в тім напрямку поміг виділ філії, видаючи власним накладом книги, потрібні до діловодства, та безнастанно удержуючи контакт з читальнями часто виїзджаючи на місця (55 поїздок) — не рахуючи поїздок організатора, влаштовуючи три конференції представників читалень, та три повітові свята, як також влаштовуючи півторамісячний курс заг. освіти з 120 викладами в читальні Перемишляни і 2-тижн. в Лагодові. При зреасумуванні осягів читалень в році 1933 виходить, що з кінцем 1933 року в усіх читальнях було округло 3500 членів, себто середньо в кожній читальні по 80. Число книжок у бібліотеках читалень з кінцем 1933 р. — 5750 не числячи бібліотеки самої філії, яка числить 844 книжок. Найбільшу бібліотеку мають читальня в Подусільній, Дунаєві, Ладанцях, Білім та Уневі. Число прочитаних книжок в році 1933 доходить до 12.000. Найбільше читали в читальні в Білім, Лагодові, Подусільній та Дусанові. Зокрема з філіяльної бібліотеки прочитано 3000 книжок. Коли мова про касові обороти, то загальний дохід за 1933 р. виносить округло 6000 зол., а розхід 5.000. Вибрано головою філії п. д-ра Свістеля, а новий виділ представляється так: п. Іван Орловський, рільник із Дусанова, заст. голова, м-р Р. Гутлевич, адвокат. апл. в Перемишлянах, секретар, Володимир Любінець, емер. упр. школи в Перемишлянах, скарбник, Василь Зарицький, емер. суд. урядник в Перемишлянах, бібліотекар, Михайло Гузар, адвокат в Перемишлянах, референт публичних імпрез.

Диригентський курс в Перемишлянах. Дня 19. березня ц. р. відбулася в Перемишлянах заходом виділу філії Т-ва „Просвіта" конференція в справі зорганізовання диригентського курсу. На конференцію явилося поважне число відпоручників читалень, які одноголосно заявилися за зорганізуванням такого курсу. В короткому часі приступлено до реалізації тої резолюції, бо вже дня 22. березня відбулася перша лекція. Курсом проводить організатор просвітній філії п. Василь Осташевський. До того часу записалося 26 осіб і з ... них сіл. Курс є ведений науково, трівати має ... місяців з тим, що лекції відбуваються ...

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Львів, квітень 1934. ч. 4. Зміст: На окраю днів (Актуальні ...) Мартюк: Огляд експорту яєць в 1933 р. Ю. Сту... ський: Економічні діягнози проф. Ш. Ріста. В. ... Грошеві установи на Закарпаттю. Е. Вербенець: ... ція жіноцтва в сіл.-госп. кооперації. І. Бажанськ...: З подорожі по Поділлю. Хроніка. Британська кооперація в 1932. Хроніка. З преси і життя. Господарсь... ніка.

ВІСТІ НАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ МІСТА ЛЬВОВА. Львів, грудень 1933. Зміст: А. Березовський: На фронт! А. Добрянський: Значення ... державницькій політиці Нації. А. Березовський: ... з історії і статистики Львова. Посол Сергій Хруцький: Місто та церква. Д.: „Просвіта" та її змагання. ...на Школа". З діяльности Повітового Союзу Кооп... „Р. Ш." у Львові. За масову ощадність: Чи ... лися ми над тим? Діяльність Народньої Організації Українців м. Львова.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ, XV. орган закордонної організації УСДРП. Квітень, 1934. ч. 15.

ВІСТИ З ЛУГУ ч. 4. квітень 1934.

НОВА СКИБА, Вістник філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Луцьк, 15. квітня 1934. ч. 4.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ позаочного навчання при Українській Господарській Академії в Ч. С. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 12. квітня год. 4·30 попол. „Тайна Богослужби" містерія Кальдерона".

Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Пятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Пятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станевських. (Площа Бема).

Четвер, 12. квітня, одна вистава в год. 8·30 веч.

Пятниця, 13. квітня, одна вистава в год. 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Тайний детектив".

КАСІНО: „Танцююча Венус".

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи" (Моріс Шевалє), ревія „Мурована компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія в Марією Корабинкою.

МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Марш Ракочія".

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю цвітку на завдаток".

ПАСАЖ: „Граф Заров" і додатки.

СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).

СТИЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи худі".

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).

УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Коли нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Четвер, 12. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 18·20, 20·05 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, **Париж** (1796) 20·00 Оперовий вечір, **Берлін** (356,7) 19·00 Баляди (сп. Гатезен, баритон), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Солісти, 21·15 Нар. вокальні терцети, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, **Мілякер** (522,6) 21·35 Фортепян, **Беромінстер** (539,6) 21·10 „Весела вдовичка" оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 17·30 Спів, 21·35 Циг. орхестра, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вокальний концерт.

Пятниця, 13. квітня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Хор хлопців, 19·00 Легка музика, 20·40 „Дас Розенгартен" муз. легенда Бітнера, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани **Лягті** (1796) 18·15, 18·40 Оп. дуети й арії, **Білгород** (437·3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 18·30 Камер. музика, 19·15 Нар. пісоньки, 21·10 Північна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Солісти, **Лянгенберг** (455,9) 16·00 Нар. пісні, 21·10 „Бастієн і Бастієна" оп. Моцарта, **Мінхен** (405,4) 21·05 Симф. концерт, **Москва** (360,6) 17·25 „Ріголєто" оп. Вердія, **Будапешт** (550·5) 17·30 Популярні мельодії, 19·30 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 „Сплячa царівна" муз. казка Респігія, **Рим** (420,8) 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 12. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Сільські орхестри (гр. плити), 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 З опереток і звуковиків (гр. плити), 16·35 Концерт солістів (музика, спів), 17·30 Для матуристів: Вступний інформ. відчит, 17·50 Відч.: Господарські справи, 18·00 Авд. „Пост" (на осн. Нікодемa), 18·53 Життева порадня, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (муз. архитвори 16 - 19 століття), 21·00 Почт. техн. скринька, 21·15 Концерт (музика, спів), 22·45 — 23·00 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 13. квітня 1934.

7·00 - 8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Короткі симф. твори з гр. плит, 12·33 Популярні арії та пісні, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки 15·20 Година легкої музики (джезова орхестра, спів), 16·20 Серед книжок, 16·35 Муринські пісні (Ольга Лада), фортепян, 16·55 Ревієві пісоньки (гр. плити), 17·10 Нар. мадярські пісні (Кольоман Меля баритон), 17·30 Відчит для матуристів, 17·50 Методи навчання в новій гімназії, 18·10 Легка музика, 18·55 Всячина, 19·15 Наука стенографії, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; літер. фейлетон про Міцкевича, 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·27 зол.

Золотий долар 9·03—9·04 зол.

1 грам золота 5·92·44 зол,

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·32—27·33, Париж 34·93 і п-в, Берлін 209·50—209·80. Цюріх 171·43. Амстердам 358·40, Прага 22·05, Міляно 45·35, Бельгія 27·40, Данціґ 1·71, Відень 98·50. Нюйорк кабель 5·29 і пів, Нюйорк чеки 5·29.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам від дня 7—11. IV. масло 3·30, молоко —·16, сметана —·80, яйця 2·50—2·60.

Тенденція на масло, і сметану удержана, на молоко і яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 10. IV до 15. IV. 1934. платить своїм доставцям за 1. кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·40	0·80

Пантарки за штуку 2·25 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Сокола-Батька відбудуться в неділю, дня 22. квітня 1934 р. в год. 8·30 рано в руханковій салі „Сокола Батька" при вул. Руській ч. 20. — з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів; 2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів; 3) Звіт з діяльности Старшини Т-ва „Сокіл-Батько" за рік 1933; 4) Звіт Провірної Комісії; 5) Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Старшині; 6) Вибір Старшини та Провірної Комісії; 7) Зміна цілого статута Т-ва „Сокіл-Батько"; 8) Установлення членської вкладки на рік 1934; 9) Внески і запити; 10) Замкнення Загальних Зборів. В разі браку комплету в означеній годині — Загальні Збори відбудуться годину пізніше, без огляду на скількість присутних членів, з тим самим порядком нарад. За Старшину Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові: **Інж. Іван Свірський** в. р. урядуючий голова. **Мгр. Володимир Мигаль** в. р. справник.

Замісць вінка на домовину бл. п. Іванни Витковицької складають 10 зол. на „Рідну Школу". **Хандериси.** 1406

Дорогій Рідні, Приятелям і всім знайомим пересилають щирі побажання з нагоди Христового Воскресення **Никифоряки -Крушельницькі. Станиславів.**

†

ІВАННА ВИТКОВИЦЬКА
емер. вчителька, членка Марійського Т-ва Пань й інших укр. Товариств
упокоїлася в Бозі дня 9. квітня, вислухавши св. Літургії і принявши Найсв. Тайни, у 65 році праведного і трудячого життя.
Похорон відбудеться з дому жалоби при вул. Кадецькій ч. 14 в четвер 12. квітня ц. р. в год. 4. попол. на Личаківський цвинтар.
До співучасти запрошують
Сестри, Брат і Рідня.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові за безцін. **Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.** 26/33 9—?

ПОТРІБНА до лікаря - кавалера на провінцію близько Львова молода інтелігентна, совісна господиня - українка, — привітна для пацієнтів, яка занялась би домом. Зголошення з адресою слати до Адміністрації „Діла" під „Лікар". 1399 2—3

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ранішній — пополудневий починаю. **М. Козловська, Львів, Академічна 22. І. п.** 22/22 4—4

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райцес, Городецька 23. біля Народньої Торговлі. 1319 9—10

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа, старша пошукує посади до управи дому у священика на селі. Зголошення до Адміністрації ... „ОЩАДНА". 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

Без перешкод европейські станції у вбудованім динамічнім голосникі ...

Трилямповім відбірнику КАТАВК

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві станції. Можна дістати у

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.

(Будинок Шпрехера). 5—8

Фотографічні новини. Апарати. Матеріяли у найновішім виборі.

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попередні загальні оголошення в цій справі, подається до прилюдного відома, що в цілі вибору представників на Загальні збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах та у виборчих округах як слідує:

43) в **Городку Яг.** дня 19. квітня 1934 в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Каси „Поміч" під проводом о. дек. Епіфанія Роздольського, місц. пароха, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Городок Ягайл.

44) в **Стрию** дня 19. квітня 1934 в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Народнього Дому під проводом п. інсп. Щасного-Соколовського в цілі вибору четвирьох представників з політ. повіту Стрий.

45) в **Бібрці** дня 19. квітня 1934 в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Товариства Кредитового під проводом о. Осипа Дякова, місц. пароха, в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Бібрка.

46) в **Долині** дня 17. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі „Братської Хати" під проводом Д-ра Олекси Дереша, місц. адвоката, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Долина.

47) в **Сяноці** дня 18. квітня 1934 в середу в год. 12-ій в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. пралата Омеляна Константиновича, в цілі вибору одного представника з політ. повіту Сянік.

48) в **Ліску** дня 17. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. Юліяна Шуплата, місц. пароха, в цілі вибору двох представників з політ. повітів: Березів, Кросно, Лісько, Бяла, Горлиці, Краків, Кросно, Новий Санч, Новий Торг, Тарнобжег і Ясло.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.